

Svar på skriftligt spörsmål SSS 128/2026 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att trygga banktjänster för utlandsfinländare

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 128/2026 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Sarkomaa /saml:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att främja att finska medborgare som bor utomlands har tillgång till grundläggande banktjänster och elektronisk identifiering på lika villkor och

att problemen med banktjänster för utlandsfinländare löses utan dröjsmål?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

En rimlig tillgång till grundläggande banktjänster är väsentlig i dagens samhälle för ett smidigt vardagsliv och ekonomisk verksamhet för såväl privatpersoner, företag som föreningar. Banktjänsterna kan anses vara nödvändighetstjänster till sin natur och därför har finansministeriets arbetsgrupp nyligen gjort en bred analys av deras tillgänglighet och användbarhet.

Arbetsgruppen granskade banktjänsterna med tanke på såväl privatpersoner samt företag och föreningar. Under arbetsgruppens arbete lyftes även utlandsfinländarnas utmaningar med banktjänster fram bland annat genom den föredragning som Finland-Samfundets arbetsgrupp höll vid ett diskussionsmöte. I utredningarna har det framkommit att i synnerhet finländska medborgare som bor utanför EES-området ibland har haft utmaningar med tillgången till finländska bankers grundläggande banktjänster.

Enligt den nuvarande regleringen som grundar sig på EU:s direktiv om grundläggande betalkonto ska banken tillhandahålla betalkontotjänster på ett jämlikt och icke-diskriminerande sätt till alla konsumentkunder som är lagligt bosatta i en EES-stat. I enlighet med detta är rätten till grundläggande banktjänster tydlig för utlandsfinländare som bor inom EES-området, men situationen är krångligare för dem som bor utanför EES-området. Å ena sidan förbjuder den nuvarande regleringen inte bankerna att öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner för dem, men å andra sidan förpliktar regleringen inte heller bankerna att öppna grundläggande banktjänster eller upprätthålla befintliga tjänster.

Detta ämnesområde är en komplex helhet, eftersom ordnandet av finländska banktjänster utanför EES-området stöter på utmaningar bland annat på grund av att olika länder har olika lagstiftning gällande bankers koncessioner samt reglering om förhindrande av penningtvätt, som förutsätter identifiering och kännedom om kunden samt att tillgångarnas ursprung utreds. Enligt bankerna kan tillhandahållande av tjänster utomlands också förutsätta filialer eller notifikationer, och dessutom kan en bank som är verksam utomlands vara skyldig att i sina kundrelationer också följa den lokala lagstiftningen.

Problemen med att ordna banktjänster för utlandsfinländare kan också vara ett tecken på de-risking-fenomenet, där finansinstitut i stället för att hantera riskerna strävar efter att undvika risken förknippad med kundrelationen antingen genom att avsluta eller begränsa affärsrelationer med kunder som banken bedömer som högriskklinter eller till och med hela kundgrupper. Finansinspektionen har granskat de-risking-fenomenet i sin temabedömning och gett tillsynsobjekten rekommendationer om hur det riskbaserade förfarandet ska tillämpas. Finansinspektionen konstaterar att nekande eller uppsägning av kundrelationer kan vara ett tecken på ineffektiv riskhantering för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism och följer i sin tillsynsverksamhet upp huruvida förfarandena för kundkontroll i bankerna är ändamålsenliga och rimliga samt hur riskbaserad kundkontroll genomförs i praktiken.

På det hela taget kan jag konstatera att vi i regeringen har identifierat utlandsfinländarnas utmaningar med banktjänster och elektronisk identifiering, och eventuella lösningsalternativ har utretts. Syftet med utredningsarbetet är att kartlägga alternativ för att trygga likabehandlingen av utlandsfinländare.

Helsingfors 20.4.2026

Näringsminister Sakari Puisto